

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

ЕТИКА ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Методичні вказівки
до виконання контрольних робіт з дисципліни для здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 015 «Професійна освіта
(за спеціалізаціями)»

Електронний ресурс

Рецензенти:

Вікторія Кулешова – д-р пед. наук, професор кафедри освітніх технологій та охорони праці Бахмутського навчально-наукового професійно-педагогічного інституту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Тетяна Гавлітіна – кандидат педагогічних наук, доцент, зав. кафедри, педагогіки й освітніх інновацій Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

*Затверджено до розміщення в мережі Інтернет рішенням Науково-методичної ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 11 від 25 червня 2025 року)*

Етика педагогічної діяльності : методичні вказівки до виконання контрольних робіт з дисципліни для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» [Електронний ресурс] / уклад. Ю. С. Бобрикова. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. – (PDF 22 с.)

У методичних вказівках до виконання контрольних робіт з дисципліни «Етика педагогічної діяльності» наведено критерії оцінювання результатів навчання, шкалу оцінювання, тематичний план дисципліни, програму навчальної дисципліни, вказівки та вимоги до виконання контрольної роботи, завдання для контрольних робіт, питання до заліку і перелік літератури із зазначеної вище дисципліни.

Засвоєння курсу сприяє розвитку критичного мислення здобувачів освіти, поглибленню їх розуміння етичних аспектів педагогічної професії та розвитку навичок прийняття обґрунтованих моральних рішень у педагогічній діяльності.

Для здобувачів денної та заочної форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти інженерно-педагогічних спеціальностей.

УДК 378:001.895(075.5)

© Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, 2025

© Бобрикова Ю. С., уклад., 2025

ЗМІСТ

1. Вступ.....	4
2 Мета та завдання навчальної дисципліни.....	5
3. Критерії оцінювання результатів навчання.....	6
4. Шкала оцінювання.....	6
5. Програма навчальної дисципліни.....	7
6. Вказівки та вимоги до виконання контрольної роботи.....	8
7. Завдання для контрольних робіт	12
8. Питання до заліку.....	16
9. Перелік рекомендованої літератури.....	19

1. ВСТУП

В умовах, особистісно орієнтованого підходу до учнів пріоритетного значення набуває формування гуманістичних цінностей, педагогічної культури, умінь щодо володіння різноманітним арсеналом педагогічних засобів, готовності до етично адекватної поведінки в різних ситуаціях педагогічної діяльності. Реалізація цих завдань пов'язана із засвоєнням майбутніми працівниками освітньої сфери норм і принципів педагогічної етики, відповідною підготовкою.

Вивчення дисципліни «Етика педагогічної діяльності» передбачає теоретичне і практичне опанування здобувачами освіти основ педагогічної етики, розвиток гуманістичних цінностей, моральних особистісно професійних якостей, умінь щодо здійснення індивідуальної педагогічної дії на етичних засадах та ін.

Вивчення цього курсу дасть змогу оцінити свій стан розвитку моральної свідомості і шляхом рефлексії відшукати нормативне в індивідуальному; аналізувати факти реального педагогічного процесу крізь призму морального вибору; сформулювати позитивне ставлення до себе та інших учасників навчально-виховного процесу тощо.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни є набуття знань з основ професійної етики та опанування навичками їх реалізації у майбутній професійній діяльності. Підвищення та вдосконалення рівня культури мовлення майбутніх фахівців, формування в них моральних цінностей педагогічної діяльності, оволодіння знаннями з основ професійної етики та навичкам їх реалізації в професійній діяльності.

Завдання вивчення дисципліни:

- ознайомити студентів з основними категоріями етики педагогічної діяльності;
- обґрунтувати головні принципи, норми і функції етики педагогічної діяльності;
- формувати потребу застосовувати етичні знання на практиці;
- розвивати в студентів моральні професійні якості, необхідні для майбутньої фахової діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

Розуміти особливості комунікації, взаємодії та співпраці в міжнародному культурному та професійному контекстах.

Володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами.

Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.

Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих.

Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.

Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.

.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Якісні критерії оцінювання результатів навчання
90-100 балів («Відмінно»)	Здобувач/здобувачка демонструє високий рівень володіння теоретичним матеріалом, засвоєно матеріал в повному обсязі, вміє його застосовувати для вирішення практичних питань. Володіє термінами, логічно та послідовно викладає матеріал.
70-89 балів («Добре»)	Здобувач/здобувачка демонструє достатньо високий рівень володіння теоретичним матеріалом, але допускає окремі незначні помилки при логічному викладенні матеріалу, що, тим не менш, дозволяє вільно користуватися надбаними навичками на практиці, приймати відповідні рішення. Завдання-рішення приймаються з незначними помилками
50-69 балів («Задовільно»)	Здобувач/здобувачка демонструє засвоєння теоретичного матеріалу, але має неточності в розумінні окремих тем та питань, що ускладнює пошук вірних відповідей при прийнятті рішень-завдань. Допускає окремі помилки у визначенні термінів.
0-49 балів («Незадовільно»)	Теоретичний зміст курсу не засвоєно, практичні навички відсутні.

4. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Види робіт здобувача	Оцінка
1.	Робота на лекціях (конспект лекцій)	0-5
2.	Доповіді на практичних заняттях	0-35
3.	Активна робота на практичних заняттях (доповнення до доповідей на практичних заняттях)	0-10
4.	Написання реферату для денної форми навчання. Виконання контрольної роботи для заочної форми навчання.	0-10 0-10
5.	Складання іспиту	0-40
	Всього за навчальну дисципліну	0-100

5. ПРОГРАМА КУРСУ

Змістовий модуль № 1. Етика педагогічної діяльності як компонент системи загальної етики.

Тема 1. Історія становлення етики педагогічної діяльності як науки.

Історичні періоди розвитку та утвердження суспільних норм і цінностей. Зміст морально-етичних цінностей і культурний розвиток у соціумі. Загальна характеристика категорій етики.

Тема 2. Сутність соціально-педагогічної етики як науки.

Цілі та завдання курсу. Об'єкт і предмет. Особливості педагогічної етики у загальноосвітніх навчальних закладах.

Змістовий модуль 2. Моральні проблеми педагогічної діяльності.

Тема 3. Система моральних норм у педагогічній роботі.

Сутність моральної самосвідомості особистості педагога. Моральний обов'язок педагога. Моральна відповідальність педагога

Тема 4. Моральні проблеми педагогічної діяльності.

Структура моральної свідомості особистості педагога. Принципи педагогічної моралі. Моральна відповідальність як категорія педагогічної етики.

Тема 5. Педагог як суб'єкт моральних відносин.

Педагог як суб'єкт моральних відносин. Особливості моральних відносин педагога. Культура спілкування педагога в системі моральних відносин

Тема 6. Технологія індивідуального впливу на суб'єктів педагогічної діяльності згідно з нормами педагогічної етики.

Прийоми індивідуальної педагогічної дії та їх характеристика. Вибір тактики взаємодії на основі норм педагогічної етики.

6. ВКАЗІВКИ ТА ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Важливим елементом процесу виконання контрольної роботи є його правильне оформлення.

Здобувачі вищої освіти повинні виконати одну контрольну роботу. Тему контрольної роботи здобувачі вищої освіти вибирають самостійно відповідно до номеру шифру (див. у списку студентів з шифрами, що додається у Moodle – розділ контрольна робота). Номер завдання визначається крайньою цифрою шифру. Наприклад, номер 138. Це означає, що здобувач вищої освіти може вибрати один з варіантів завдання під номером 8.

Таблиця для вибору теми контрольної роботи

Крайня цифра шифру	Номер теми роботи
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10	10

Процес підготовки до написання контрольної роботи містить у собі наступні етапи:

1. Вибір варіанту контрольної роботи.
2. Вивчення спеціальної літератури за завданнями теми контрольної роботи.
4. Добір і вивчення додаткових джерел та інформації згідно завдань обраної теми.
5. Написання тексту контрольної роботи.
6. Оформлення контрольної роботи і списку джерел інформації.
7. Самокритична оцінка змісту і виправлення помилок.

8. Співбесіда з викладачем згідно теми і завдань контрольної.

Оформлення контрольної роботи.

1.Титульна сторінка.

2.Номер варіанту.

Тема контрольної роботи.

Завдання контрольної роботи.

3. Повні відповіді на кожне завдання контрольної роботи (наприкінці відповіді на кожне завдання теми необхідно написати висновки слід одним-двома абзацами підкреслити, що найважливішого було викладено).

4. Список використаних джерел.

При викладі цитат, основних авторських ідей, відображенні творчого доробку певного автора, слід обов'язково посилатися на літературне джерело за зразком: [12, с. 44], де 12 – номер джерела за списком використаної до контрольної роботи літератури, с. 44 – номер сторінки у цьому джерелі.

Приклад підпису титульної сторінки контрольної роботи:

*Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Бахмутський навчально-науковий професійно-педагогічний інститут
Кафедра освітніх технологій та охорони праці*

*Контрольна робота
з дисципліни: «Етика педагогічної діяльності»
здобувача вищої освіти IV курсу
групи БЗ- К23
шифр 125
Іванова Івана Івановича*

Викладач: Бобрикова Ю.С.

*Харків
2024 р.*

До списку використаних джерел включають публікації, звертаючи особливу увагу на публікації останніх 5-10 років, Інтернет-ресурси і роботи останнього року. Список використаної літератури складає до 10 джерел.

Зразок оформлення списку джерел:

1. Естетика: Навч. посіб. / М.П. Колесніков, В.О. Лозовий та ін.; За заг. ред В.О. Лозового. – К., 2003.
2. Каменський А.Г. Основи естетики. – Тернопіль, 2004.
3. Левчук Л. Естетика: Навч. посіб. – К., 2000.
4. Левчук Л.Т., Оніщенко О.І. Основи естетики: Навч. посіб. – К., 2005.
5. Роменець В.А. Психологія творчості. – К., 2002.

Обсяг контрольної роботи – до 10-15 арк. друкованого тексту за параметрами: шрифт Times New Roman, 14 кегль, міжрядковий інтервал – 1,0; всі поля – 1,5 см, абзац – 1,0 см.

Виконану контрольну роботу здобувач освіти надсилає за місяць до початку сесії для рецензування, яке викладач повинен зробити протягом тижня. При задовільній оцінці роботи з усуненнями притаманних їй помилок, здобувач освіти повинен пройти співбесіду з викладачем-рецензентом для захисту своєї контрольної роботи.

Рецензування та оцінювання контрольної роботи проходить, спираючись на такі критерії:

1. Відповідність темі змісту контрольної роботи.
2. Глибина і повнота розкриття питань теми контрольної роботи.
3. Термінологічна чіткість і викладання цитат.
4. Рівень навичок самостійної роботи з науковою літературою та вміння її критично аналізувати.
5. Власне бачення проблеми автором, самостійний, творчий характер роботи.
6. Правильне оформлення контрольної роботи, викладення цитат і списку використаних джерел.

Оцінюється самостійна робота з написання і повних відповідей на всі завдання теми, оформлення контрольної роботи та результатів співбесіди викладача зі студентом по темі завдань контрольної роботи *у межах 10 балів*.

У випадку негативного відгуку, контрольна робота повертається для остаточної переробки. У цьому випадку новий текст роботи або старий текст з необхідними доповненнями та поміткою «повторно» знову надсилається на рецензування.

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант № 1

Тема. Професійно-педагогічна етика як наука про норми професійної діяльності педагога.

1. Предмет, завдання педагогічної етики як науки про професійну поведінку вчителя, норми професійно-педагогічної діяльності.
2. Поняття про моральну культуру, її складові.
3. Принципи педагогічної моралі.

Варіант № 2

Тема. Основні категорії педагогічної етики.

1. Проблема добра і зла, її відображення у взаємовідносинах педагог-студент.
2. Суперечності при виконанні морального обов'язку, несенні відповідальності педагогом.
3. Педагогічна справедливість.
4. Секрети щастя педагогічної діяльності

Варіант № 3

Тема. Проблема моральної самосвідомості педагога.

1. Моральна самосвідомість як специфічна форма моральної свідомості.
2. Честь і гідність як вияв самосвідомості педагога.
3. Совість, різні підходи до трактування совісті.
4. Корекційна програма діяльності вчителя щодо регуляції власної поведінки.

Варіант № 4

Тема. Моральні проблеми педагогічної діяльності.

1. Поняття моральної діяльності, вчинку як складової діяльності.
2. Інтелект і почуття в оцінці вчинку.
3. Співвідношення моральних цілей і засобів.
4. Мотивація педагогічної діяльності.

Варіант № 5

Тема. Культура спілкування педагога в системі моральних відносин.

1. Етичні засади розв'язання педагогічних задач.
2. Моральні конфлікти: типові причини виникнення та способи їх подолання.
3. Типові помилки етико-педагогічної поведінки викладачів різного віку.

Варіант № 6

Тема. Педагогічна етика та педагогічна мораль.

1. Соціокультурні аспекти педагогічної етики.
2. Філософські засади педагогічної етики.
3. Роль і місце педагогічної етики у працях відомих педагогів (Я.А. Коменський, Я. Корчак, Т. Лубенець, А. Макаренко, В. Сухомлинський К. Ушинський, та інші).
4. Основи етикету в ділових стосунках викладача вищої школи.
5. Філософсько-психологічна основа педагогічного етикету.
6. Діагностика розвитку педагогічної моралі педагога вищої школи.

Варіант № 7

Тема. 2. Моральна свідомість та етичні знання.

1. Моральний кодекс викладача вищої школи.
2. Показники та рівні розвитку моральної свідомості особистості педагога.
3. Особливості етичних знань.
4. Етичні знання як основа формування моральних вчинків.

Варіант № 8

Тема. Моральне самовиховання.

1. Сутність морального самовиховання.
2. Роль самовиховання у розвитку особистості.
3. Моральне самовиховання: умови та етапи його здійснення.
4. Програма морального самовдосконалення педагога.

Варіант № 9

Тема. Етичні ситуації в педагогічній діяльності.

1. Проблема оптимізації формальних і неформальних відносин викладача й студентів.
2. Проблема самоствердження викладача в студентській аудиторії.
3. Проблема викладання навчального матеріалу.

4. Проблема незгоди студента із викладачем.
5. Проблема рівноправної дискусії викладача й студентів.
6. Проблема інтимних відносин викладача й студента.
7. Проблема використання нелітературної лексики у викладацькій діяльності.

Варіант № 10

Тема. Педагогічний такт. Авторитет педагога.

1. Основні ознаки педагогічного такту.
2. Складові педагогічного такту.
3. Вимоги педагогічного такту.
4. Авторитет педагога як фактор становлення та розвитку особистості того, хто навчається.
5. Компоненти авторитету педагога.
6. Етапи становлення авторитету педагога.
7. Показники авторитету педагога.
8. Істинний та вдаваний авторитет викладача вищої школи.
9. Сутність та класифікація педагогічних ситуацій.
10. Роль педагогічного такту та педагогічного авторитету у розв'язанні педагогічних ситуацій.

Варіант № 11

Тема. Субординаційні та координаційні зв'язки у системах моральних відносин в умовах вищої школи.

1. Побудова моральних відносин в системах: «керівник – педагог»; «педагог – керівник»; «педагог – студент»; «педагог – педагог»; «педагог – батьки»; «педагог – студентська група».

Варіант № 12

Тема. Предмет етики, її проблематика та філософські підстави.

1. Етика як філософське вчення про мораль і моральність.
2. Поняття, предмет і система етики.
3. Поняття та ознаки моралі.
4. Основні етичні категорії. Етичні системи та їх різноманіття

Варіант № 13

Тема. Педагогічні конфлікти у спілкуванні.

1. Типологія конфліктів та їх динаміка.
2. Типи особистостей та ймовірність їх конфліктної поведінки у процесі

спілкування.

3. Стилi поведінки у конфлікті та їх доцільність.
4. Засоби та методи запобігання та подолання конфліктів у спілкуванні.
5. Конфлікти у навчанні, їх причини та види.
6. Управління конфліктами в освітньому процесі та шляхи їх вирішення.

Варіант № 14

Тема. Умови виникнення та призначення професійної етики.

1. Професійна етика як конкретизація загальних моральних принципів і норм залежно від професійної діяльності.
2. Основні принципи професійної етики.
3. Залежність специфіки професійної етики від соціальних функцій професії

Варіант № 15

Тема. Види професійної етики та її гуманістична спрямованість.

Основні етичні категорії.

1. Основні види професійної етики та засади їх виникнення.
2. Завдання професійної етики.
3. Категорії професійної етики. Правила професійної етики.

Варіант № 16

Тема. Етикет в діяльності майбутніх фахівців. Імідж інженера-педагога.

1. Культура поведінки та етикет.
2. Основні правила педагогічного етикету.
3. Професійне становлення особистості інженера-педагога.
4. Формування професійного іміджу майбутнього інженера-педагога.

Варіант № 17

Тема. Етикет ділового листування.

1. Реквізити листа та їх оформлювання
2. Класифікація листів
3. Етикет ділового листування

Варіант № 18

Тема. Поняття, зміст і структура моральної культури особистості майбутнього фахівця.

1. Поняття моральної культури.
2. Зміст і структура моральної культури особистості фахівця.

8. ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Сутність поняття “педагогічна етика”.
2. Видатні педагоги про роль професійної етики.
3. Зв'язок педагогічної етики з іншими гуманітарними дисциплінами.
4. Конкретно-історичний характер норм професійної поведінки педагога
5. Педагогічні норми як стандарт професійної поведінки викладача вищої школи.
6. Золоте” правило моралі – основа педагогічної етики.
7. Моральна культура педагога у працях В. Сухомлинського.
8. Характеристика основних принципів та категорій педагогічної етики.
9. Педагогічна мораль в контексті народної педагогіки.
10. Законодавча база та формалізовані моральні норми поведінки педагога.
11. Основні завдання педагогічної деонтології.
12. Соціальні вимоги до особистості та професійності педагога на сучасному етапі розвитку суспільства.
13. Моральні цінності педагогічної професії.
14. Особливості професійної діяльності педагога у порівнянні з іншими людинознавчими професіями.
15. Проблема морального вибору: свобода і відповідальність.
16. Характеристика етичних вимог до викладача щодо його суб'єкт — суб'єктних взаємин .
17. Відповідальність як основна моральна норма педагогічної професії.
18. Моральні взаємини викладача з колегами.
19. Особливості наукової етики викладача.
20. Педагогічні табу та їх значення для регуляції поведінки педагога.
21. Роль творчості у діяльності педагога щодо вирішення різноманітних педагогічних проблем.
22. Культура спілкування як основа педагогічної діяльності та педагогічної моралі.

23. Характеристика основних стилів педагогічного спілкування.
24. Роль професійної етики у реалізації прийомів індивідуальної педагогічної взаємодії.
25. Моральні засади вирішення викладачам складних педагогічних ситуацій.
26. Рефлексивний контроль – передумова корекції та вдосконалення педагогом своїх професійних дій.
27. Педагогічний етикет і його особливості.
28. Діагностика моральних якостей педагога.
29. Методи морального самовдосконалення педагога.
30. Етична культура педагога : сутність і особливості.
31. Вивчення та оцінка моральних якостей педагога.
32. Професійна етика – наука про професійну поведінку педагога.
33. Категорії професійної етики.
34. Сутність поняття "професійна етика".
35. Зв'язок професійної етики з іншими гуманітарними дисциплінами.
36. Конкретно-історичний характер норм педагогічної моралі.
37. Педагогічні норми як стандарт професійної поведінки вчителя.
38. Характеристика основних принципів і категорій професійної етики.
39. Педагогічна мораль учителя в контексті народної педагогіки.
40. Законодавча база та формалізовані моральні норми поведінки інженера-педагога.
41. Основні завдання професійної етики.
42. Соціальні вимоги до особистості та професійності інженера-педагога на сучасному етапі розвитку суспільства.
43. Моральні цінності професії інженера-педагога.
44. Особливості професійної діяльності інженера-педагога у порівнянні з іншими людинознавчими професіями.
45. Проблема морального вибору: свобода і відповідальність.
46. Характеристика етичних вимог до вчителя щодо його взаємин з учнями.

- 47.Відповідальність учителя за свої дії як основна моральна норма педагогічної професії.
- 48.Моральні взаємини вчителя з батьками.
- 49.Моральні засади самовдосконалення вчителя.
50. Педагогічні табу і їх значення для регуляції поведінки вчителя.
51. Роль творчості у діяльності педагога щодо вирішення різноманітних педагогічних проблем.
52. Культура спілкування як основа педагогічної діяльності та педагогічної моралі.
53. Характеристика основних стилів педагогічного спілкування.
54. Роль професійної етики у реалізації прийомів індивідуальної педагогічної взаємодії.
55. Моральні засади розв'язання вчителем складних педагогічних ситуацій.
56. Основні принципи педагогічної етики. Основні категорії педагогічної етики.
57. Рефлексивний контроль як передумова корекції та вдосконалення вчителем свої професійних дій.
58. Педагогічний етикет і його особливості.
- 59.Етична культура інженера-педагога як умова морального виховання студентів.
- 60.Діагностика вивчення і оцінки моральних якостей вчителя.
- 61.Методи морального самовдосконалення інженера-педагога.

9. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Бех І.Д. Особистість у просторі духовного розвитку[Текст] : навч. посіб. / І.Д. Бех-К.: «Академвидав». 2012. - 256 с.
2. Блощинська В. Практикум з етики. Івано-Франківськ : Плай, 2015. 256 с.
3. Бралатан В.П. Професійна етика : навч. посіб. К .: Центр учбової літератури, 2011. 252 с.
4. Бралатан В.П. Професійна етика : навч. посіб. К . : Центр учбової літератури, 2011. 252 с.
5. Васянович Г. П. Педагогічна етика[Текст] : навч. посіб. / Г.П.Васянович.— К.: «Академвидав». 2011. - 255 с.
6. Вознюк Н.М. Етика[Текст] : навч. посіб. / Н.М. Вознюк. —К. : Центр навч. літ. 2008. – 212с.
7. Донцов А.В. Моральна культура вчителя : Монографія. Харків : ХНУ имени В.Н.Каразіна, 2008. 240 с.
8. Етика та естетика : навч. пос. для підготовки до іспитів / Упор. І. Тетарчук. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 316 с.
9. Етичний кодекс українського педагога (Проект). URL : http://www.experts.in.ua/baza/analitic/index.php?ELEMENT_ID=11292
10. Зозуляк-Случик Р. В., Ковбас Б. І. Етика соціально-педагогічної діяльності : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Рек. МОН Молдспорту. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2016. 220 с.
11. Комплект освітніх програм «Вирішення конфліктів мирним шляхом. Базові навички медіації». Київ: Громадська організація «Ла Страда Україна», 2018. 140 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/protidiabulingu/1-komplekt-programmediatsiya.pdf>
12. Педагогічна етика : конспект лекції для студентів магістратури за спеціальністю 8.000005 Педагогіка вищої школи / Упоряд. Ю.О. Шабанова. Дніпро: Національний гірничий університет, 2008. 13 с.
14. Петрук О.П., Мельничук Л. Б. Педагогічна етика. Курс лекцій: навчальний посібник для студентів заочної форми навчання спеціальностей 7.010102 «Початкова освіта», 7.040104 «Географія». Рівне : МЕРУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2014. 56 с.
15. Протидія булінгу в закладі освіти: системний підхід. Методичний посібник. / Андрєєнкова В.Л., Мельничук В.О., Калашник О.А. Київ: ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 132 с.
16. Розбудова миру. Профілактика і вирішення конфлікту з

використанням медіації: соціально-педагогічний аспект: Навч.-метод. посібник. Київ : ФОП Стеценко В.В., 2016. 192 с. 543-548

16. Степанчук Л. С. Мовний етикет педагога [Текст] / Л. С. Степанчук // Педагогічна майстерня : науково-методичний журнал. - 2015. - № 3. - С. 8-10.

17. Хоружа Л. Л. Етичний розвиток педагога [Текст] : навч. посіб./Л.Л.Хоружа. – К.: «Академвидав». 2012. - 208 с.

18. ШевченкоЮ. М. Ш. Педагогічна деонтологія : навч.-метод. посіб. [для студ. спеціальності «Початкова освіта»] / Авт.-укл. Юлія Михайлівна Шевченко. Мелітополь : Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2018. 130с.

Додаткова (допоміжна) література

1. Власова О.І. Педагогічна психологія [Текст]: навч. посібник / О.І. Власова. – К.: ПАРОПАН. 2005. – 400 с.

2. Іщук С.В. Етика соціальної роботи. Курс лекцій [Текст] : навч.посіб. /С.В. Іщук. –Тернопіль: ТДПУ. 2008.- 59 с.

3. Мовчан В. Історія і теорія етики[Текст] : навч.посіб. / В Мовчан.- Дрогобич:Коло.2003.-432с.

4. Малахов В. А. Етика: Курс лекцій[Текст] : навч.посіб. /В. А.Малахов. - 4-те вид. - К.: Либідь. 2008.-384 с.

5. Чмут Т.К., Чайка Г.Л. Етика ділового спілкування[Текст] : навч. посіб. / Т.К. Чмут, Г.Л. Чайка.- 6-те вид. випр. і доп. - К.: Знання. 2007. - 230 с.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Етичний кодекс українського педагога [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://myvchytel.dp.ua/index.php/uchytelska/55-etychnyi-kodeks-vchytelia> - Заголовок з екрану.

2. Мишаткина Т. В. Педагогическая этика [Електронний ресурс]: учеб.пособ. серия «Высшее образование» /Т. В.Мишаткина. - Ростов н/Д: Феникс. 2004. - 304 с. – Режим доступу: <http://www.studfiles.ru/preview/2230440/>- Заголовок з екрану.

3. Навчальні матеріали он-лайн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.com/> - Заголовок з екрану.

4. Тейлор Ч. Етика автентичності [Електронний ресурс] / Ч.Тейлор / пер. з англ., А.Васильченко. –2-ге вид. – К.: Дух і літера. 2013. –128с. – Режим доступу: http://issuu.com/duh-i-litera/docs/taylor_etyka_extract- Заголовок з екрану.

Методичне забезпечення

1. Етика педагогічної діяльності : конспект лекцій для здобувачів вищої освіти ОС «бакалавр» денної та заоч. форм здобуття освіти спец. 015 Проф. освіта (за спеціалізаціями) / ННППІ Укр. інж.-пед. акад.; упоряд.: Ю.С. Бобрикова. – Бахмут : ННППІ УПА, 2022. – 25 с.
2. Етика педагогічної діяльності : метод. вказ. до практичних занять ОС «бакалавр» денної та заоч. форм здобуття освіти спец. 015 Проф. освіта (за спеціалізаціями) / ННППІ Укр. інж.-пед. акад.; упоряд.: Ю.С.Бобрикова. – Бахмут: ННППІ УПА, 2022. – 22 с.
3. Етика педагогічної діяльності : конспект лекцій для здобувачів вищої освіти ОС «бакалавр» денної та заоч. форм здобуття освіти спец. 015 Проф. освіта (за спеціалізаціями) / ННППІ Укр. інж.-пед. акад.; упоряд.: Ю.С. Бобрикова. – Бахмут : ННППІ УПА, 2022. – 25 с.
4. Етика педагогічної діяльності : конспект лекцій для здобувачів вищої освіти ОС «бакалавр» денної та заоч. форм здобуття освіти спец. 011 Освітні, педагогічні науки / Укр. інж.-пед. акад. ; упоряд.: Н. Ю. Шемигон. – Харків : УПА, 2019. – 34 с.
5. Етика педагогічної діяльності: метод. вказ. для організації та планування самостійної роботи для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» денної та заочної форм здобуття освіти спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки. / Н.Ю. Шемигон, С.В. Литвин – Харків: УПА, 2019. – 15с.
6. Етика соціального управління: навчальний посібник / С. О. Заветний, І. В. Карпенко, С. М. Пазиніч, О. С. Пономарьов, О. В. Фролова. За заг. ред. О. С. Пономарьова. – Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2012.– 180 с.
7. Основи етики управління: навч. посібник / О. С. Пономарьов, С. М. Пазиніч, С. О. Заветний, О. В. Фролова. – Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2009.– 140 с.
8. Пономарьов О. С. Етика професійної діяльності викладача вищої школи / О. С. Пономарьов // Наука і освіта: Збірник наук. праць. – Харків: НТУ „ХПІ”, 2004. – С. 373-380.
9. Романовський О.Г. Педагогічна етика: текст лекцій / Романовський О.Г., Серeda Н.В., Квасник О.В. – Х.: НТУ „ХПІ”, 2008. – 64 с.
10. Романовський О. Г. Ділова етика: Навчальний посібник / О. Г. Романовський, О. С. Пономарьов, О. М. Лапузіна. – Харків: НТУ “ХПІ”, 2006. – 364 с.
11. Серeda Н.В. Методичні вказівки та контрольні завдання з курсу «Педагогічна етика» / Н.В.Серeda, О.С. Пономарьов. – Х.: НТУ «ХПІ», 2016. – 48 с.

Електронне навчальне видання комбінованого використання
Можна використовувати в локальному та мережному режимі

Бобрикова Юлія Сергіївна

ЕТИКА ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Методичні вказівки
до виконання контрольних робіт з дисципліни для здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 015 «Професійна освіта
(за спеціалізаціями)»

В авторській редакції

Підписано до розміщення 25.06.2025. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 19,3. Обсяг 2,292 Мб. Зам. № 269/25.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009
Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна